

Lidia Ippoldt

Krakowskie Koło PTB

„Dręczyciel”

czyli o wyśmiewaniu i dokuczaniu

- **Szkoła podstawowa kl. IV-VI**

Temat: Dręczenie w grupie

Cele:

- Zapoznanie uczniów z pojęciem dręczenia i jego przejawami.
- Uświadomienie uczestnikom jak może czuć się osoba dręczona.
- Uświadomienie uczestnikom, że problem dręczenia w grupie należy nagłaśniać.
- Wzmocnienie u uczniów poczucia pewności siebie i umiejętności zwracania się o pomoc.

Warunki techniczne:

- **Liczba uczestników:** klasa szkolna
- **Wiek uczestników:** 10-13 lat
- **Miejsce:** klasa szkolna lub biblioteka
- **Czas trwania:** 60 minut

Treści przekazywane:

- Dręczenie – co to takiego i jakie są jego przejawy?
- Samopoczucie osoby dręczonej.
- Pożądane zachowania osoby dręczonej i świadków dręczenia.

Metody pracy:

- Praca z tekstem;
- Dyskusja;
- Burza mózgów;
- Zabawy słowem;
- Rozsypanka.

Formy pracy:

- Indywidualna;
- Zbiorowa.

Środki terapeutyczne:

Tekst literacki, kartki ze słowem DRĘCZENIE rozpisany w pionie (dla każdego zespołu), przybory do pisania, plansza z postacią smutnej dziewczynki, kartki samoprzylepne, kartki z radami dla Zuzy i jej kolegów, plansze z hasłami: RADY DLA ZUZY, RADY DLA KOLEGÓW, wąskie paski papieru (przynajmniej po 2 dla każdego

zespołu+ kilka zapasowych), klej, rozsypanka wyrazowa z hasłem: „DRĘCZENIE TO BICIE SŁOWAMI. PAMIĘTAJ O TYM!” (hasło rozcięte na pojedyncze wyrazy)

Literatura wykorzystana do zajęć:

- Zöller, E. Gruba Zuza, czyli jak radzić sobie ze złością. W: Teraz twoja kolej! Opowiadania na temat przemocy w szkole. Kielce, 2007

Przebieg zajęć:

1. Prowadzący rozpoczyna dyskusję czym jest dręczenie i jakie są jego przejawy.
2. Klasa zostaje podzielona na kilka 3-4 osobowych zespołów, które dostają kartki z rozpisany w pionie słowem DRĘCZENIE. Zadaniem każdego zespołu jest dopisanie przejawów dręczenia. W każdym dopisanym wyrazie należy wykorzystać jedną z liter rozpisanego w pionie hasła (niekoniecznie musi to być pierwsza litera nowego wyrazu).
3. Po zakończeniu zadania grupy czytają swoje propozycje, ustalając w ten sposób definicję dręczenia.
4. Prowadzący czyta fragment opowiadania o Zuzy (s. 20-21).
5. Prowadzący wiesza na ścianie/tablicy planszę z postacią smutnej dziewczynki.
6. Każdy uczestnik dostaje kartki samoprzylepne i może na nich wpisać emocje towarzyszące Zuzie po dokuczaniu kolegów (po jednej emocji na kartce), a następnie przykleić kartki na planszy.
7. Podsumowanie zadania.
8. Prowadzący rozpoczyna burzę mózgów na temat tego, jak powinna zachować się Zuza (czy komuś powiedzieć o całej sytuacji, komu?), a jak koledzy (stać w obronie, powiedzieć komuś?).
9. Prowadzący wiesza na ścianie/tablicy plansze z hasłami: RADY DLA ZUZY, RADY DLA KOLEGÓW.
10. Uczestnicy, pracując we wcześniej utworzonych zespołach wypisują rady dla Zuzy i kolegów (każdy zespół próbuje przygotować przynajmniej po jednej radzie dla Zuzy i jednej dla kolegów).
11. Po zakończeniu zadania każda grupa czyta swoje rady i nakleja je na wybraną planszę. Na podsumowanie prowadzący zwraca uwagę czego jeszcze ewentualnie brakuje wśród porad (np. dla Zuzy te wzmacniające jej poczucie własnej wartości, dla kolegów te o konieczności reagowania na sytuację dręczenia i nie włączania się w dręczenie) i dopisuje je na czystych paskach papieru.
12. Prowadzący wysypuje z koperty pocięte wyrazy. Uczestnicy układają z nich wspólne hasło: DRĘCZENIE TO BICIE SŁOWAMI. PAMIĘTAJ O TYM!
13. Podsumowanie zajęć.

Aneks nr 1: Tekst literacki

„Dzwonek na krótką przerwę. Zuza garbi się, chowając głowę w ramionach. Za chwilę znowu się zacznie. Jak tylko pani od polskiego wyjdzie z klasy, znowu rzuci się na nią Paweł, Wojtek i Izka.

- Pamiętaj, Zuziu, jeśli ktoś cię atakuje, klepie albo wręcz bije, musisz się bronić! – powtarzała jej zawsze mama.

Ale oni nie robią żadnej z tych rzeczy! Oni jej nie biją, ani nie poklepują. Paweł, Wojtek i Izka robią jej krzywdę słowami. A to boli tak samo.

- Zuza – Zazula, wielka jak Krasula! – to Paweł. Już zaczyna.

- Zuza – Zulina, tłusta jak słonina! – dorzuca Wojtek.

W tym czasie Izka wyrywa jej z ręki czekoladowy batonik. – O, dzięki! Pychota, z orzechami, mój ulubiony!

Zuza nic nie mówi. Zresztą, co by to dało? Ich jest trójka, a ona zupełnie sama! Siedzi więc cicho. Cicho jak mała myszka, która najchętniej schowałaby się w mysiej dziurze. A przecież mało nie pęknie ze złości! Tylko, że zawsze, kiedy jest zła albo smutna, przetyka swoją złość razem z batonikiem.

- Ty Zuza, potocz się w stronę kosza na śmieci! – Izka wciska jej teraz do ręki paperek po czekoladzie.

Tego już za wiele! Po twarzy Zuzy toczy się wielka łza.

- No nie, znowu będziesz ryczeć? – wrzeszczy w jej stronę Wojtek. On naprawdę potrafi być głośny.

- Tłuscioch i mazgaj – dwa w jednym – łeee! – woła Paweł.

- To lubimy! – dodaje Wojtek.

Zuza szlocha!

Aneks nr 2: Wzór karty pracy z hasłem

D R Ę C Z E N I E

Aneks nr 3: Wzór hasła końcowego do pocięcia

D R E Ń C Z E N I E T O B I C I E
S Ł O W A M I .
P A M I Ę T A J O T Y M !